

Виконавцем робіт із створення комплексної системи захисту інформації (далі - КСЗІ) в інформаційно-телекомунікаційній системі може бути суб'єкт господарської діяльності або орган виконавчої влади, який має ліцензію або дозвіл на право провадження хоча б одного виду робіт у сфері ТЗІ [2].

До складу КСЗІ входять заходи та засоби, які реалізують способи, методи, механізми захисту інформації від:

- витоку технічними каналами, до яких відносяться канали побічного електромагнітного випромінювання і наведення, акустoeлектричні та інші канали;

- несанкціонованих дій та несанкціонованого доступу до інформації, що можуть здійснюватися шляхом підключення до апаратури та ліній зв'язку, маскування під зареєстрованого користувача, подолання заходів захисту з метою використання інформації або нав'язування хибної інформації, застосування закладних пристроїв чи програм, використання комп'ютерних вірусів тощо;

- спеціального впливу на інформацію, який може здійснюватися шляхом формування полів і сигналів з метою порушення цілісності інформації або руйнування системи захисту.

Для кожної конкретної інформаційної системи склад, структура та вимоги до КСЗІ визначаються властивостями оброблюваної інформації, класом автоматизованої системи та умовами її експлуатації.

к.т.н., с.н.с. Мірошніченко О.В. (ВІКНУ)

к.т.н. Гавронський В.Є. (ХмНУ)

к.т.н. Гурман І.В. (ХмНУ)

к.т.н. Муляр І.В. (ХмНУ)

Жиров Б.Г. (ВІКНУ)

ПОБУДОВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ОЦІНЮВАННЯ ПАРАМЕТРІВ ЯКОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

Розвиток сучасних телекомунікаційних систем і мереж обумовлює необхідність створення та надійного функціонування великого набору комунікаційних сервісів, що забезпечують ефективну роботу користувача із різномірною інформацією у телекомунікаційній мережі. Разом з тим, неоднорідність мережевих інформаційних ресурсів, так і аудиторії користувачів, якій вся ця інформація адресована, ускладнює об'єктивний аналіз та моніторинг телекомунікаційних ресурсів. Тому актуально, що при експлуатації телекомунікаційних мереж повинен бути використаний широкий спектр сучасних та науково обґрунтованих технічних і технологічних рішень їх аналізу та моніторингу.

Якість телекомунікаційної послуги включає усю сукупність характеристик послуги, які визначають її здатність задовольнити встановлені чи очікувані потреби споживача послуг та визначають сукупність специфічних показників, які характеризують споживчі властивості цієї послуги та

визначають її здатність задовольнити заявлені, встановлені та замовлені потреби споживача послуг.

Для оцінки якості функціонування телекомунікаційної мережі, виявлення та запобігання збоїв необхідно вести постійний статистичний контроль та аналіз стану мереж, що беруть участь у передачі інформації. Для оцінки якості телекомунікаційної мережі необхідна побудова системи характеристик якості мережі. Характеристики якості, якісні і кількісні, являють собою функції, задані на множині об'єктів, і приймають значення на деяких підмножинах - шкалах критеріїв.

Після проведення дослідження, виявлення та аналізу факторів, що впливають на побудову та процес функціонування телекомунікаційних мереж, подальший розвиток та удосконалення побудови інтелектуальних засобів оцінювання параметрів якості функціонування телекомунікаційних мереж пропонується вдосконалення методу оптимізації параметрів мережі, що дозволяє зменшити середнє значення помилки обробки проєкційних даних для відновлення інформації, що надходить із вимірювальних ліній.

Розроблений метод оптимізації телекомунікаційних мереж на основі інтелектуальних технологій дозволяють забезпечити задану якість послуг при передачі інформаційних даних та підвищують ефективність використання обладнання і каналів передачі.

к.військ.н. Нікіфоров М.М. (ВІКНУ)

Погрецька О.В. (ВІКНУ)

Мукогоренко О.С. (ВІКНУ)

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КОГНІТИВНИХ ЯКОСТЕЙ ЛЮДИНИ В СИСТЕМАХ ПРОФЕСІЙНОГО ВІДБОРУ ТА ПРОФОРІЄНТАЦІЇ ЩОДО ПРОФЕСІЙ З ПІДВИЩЕНИМ РИЗИКОМ

Крім вроджених здібностей, таких, як музичні, математичні та інші, можливості людини обмежені її вродженими властивостями центральної нервової системи (ЦНС). Вроджені властивості ЦНС обумовлюють ефективність професійної діяльності людини.

Успішність оволодіння тією чи іншою професією залежить значною мірою від здібностей людини, тобто від стійких психологічних, психофізіологічних і фізичних якостей особистості, які проявляються в певній практичній діяльності, тобто від вихідного рівня розвитку здібностей в подальшому залежить кар'єра людини. В процесі психологічного відбору в залежності від його задач, характеру контингенту і професійних вимог може бути передбачена оцінка:

1. Біологічно стійких психофізіологічних якостей (пороги відчуття і сприйняття, типологічні властивості вищої нервової діяльності, психомоторні якості і т. д.).

2. Соціально-психологічних характеристик (спрямованість особистості, комунікативність, схильність до лідерства, конформізм і т. д.).

3. Особливостей психічних процесів, станів і властивостей.